

אוגוסט 2023

תקצירי קורסים מגמת ניהול וקהילה תשפ"ד

76-707+76-706 סמינר ופרקטיקום ייעוץ והדרכה / פרופ' חיה יצחקי

סמינר ופרקטיקום ייעוץ והדרכה מקנה ידע תאורטי ומיומנויות בסיסיות בתחום ההדרכה והפרקטיקה בתחום ההדרכה בעבודה סוציאלית. במסגרת הקורס יתקיימו דיונים על חומר תיאורטי על בסיס קריאה מוקדמת, ניתוח דוגמאות מהשדה, הדרכה חיה, סימולציות ואמצעי הוראה יצירתיים.

76-7401 פילנתרופיה והחברה האזרחית/ד"ר איילת אורג

בקורס נעסוק במושגים פילנתרופיה (נדבנות) אלטרואיזם וסולידריות, ונחבר את הנושאים האלו למטרות העבודה הקהילתית. נחשוב כיצד אפשר לפתח תחושת קהילתיות המתבססת על סולידריות בעידן שמאופיין בריבוי זהויות וקונפליקטים. נדון על המשמעויות התרבותיות, חברתיות, היסטוריות, דתיות, פוליטיות, פילוסופיות ופסיכולוגיות של המושגים פילנתרופיה, אלטרואיזם וסולידריות, וכיצד הם באים לידי ביטוי בקהילות שכל אחד ואחת מאתנו חי בה מבחינת הדאגה ההדדית, ועוד. דגש מיוחד יושם על פילנתרופיה של מצבי משבר וחרום.

בנוסף, נעסוק בקשר שבין עולם הפילנתרופיה לחברה האזרחית והמגזר השלישי בישראל והממשק שבין מאפייני החברה האזרחית לעולם העבודה הסוציאלית. נתמקד בתאוריות, בפרקטיות ובפילוסופיות שעומדות בבסיס הבחירה לתרום תרומות כספיות, זמן (התנדבות) תרומות של שירותים ומוצרים ללא תמורה כספית, בתרומות אברים מן המת, תרומות אברים אלטרואיסטיות (מהחי), תרומות נוזלי גוף כגון דם, זרע וחלב אם.

76-7402 הניהול הציבורי החדש בארגוני הרווחה: מבט ביקורתי/ ד"ר שחר תימור-שליון

מקצוע העבודה הסוציאלית מצוי במתח פרופסיונלי מאז היווסדו. מחד, המקצוע חרט על דגלו את החתירה לצדק חברתי ולתיקון עוולות חברתיות. מאידך, המקצוע מעוגן בחוק ובמוסדות חברתיים, ומשמש לעתים כמנגנון משמר של הסדר החברתי. כך, העבודה הסוציאלית מצויה בעין הסערה של מאבק אידיאולוגי בין תפיסות עולם שמרניות וחברתיות. בעשורים האחרונים מתח זה מושפע עמוקות מהשליטה של תפיסות נאו-ליברליות בחברה בכללותה, ובניהול השירותים החברתיים בפרט. עקב כך, גובר המתח בין העמדות השמרניות והביקורתיות במקצוע, ועובדים סוציאליים ומערכות חברתיות נדרשות למצוא דרכים חדשות לקדם את הערכים היסודיים של המקצוע בהפעלת השירותים החברתיים לצד עמידה בנהלים מקובלים בשירות הציבורי. בקורס זה נתמקד בתפקיד ובאחריות של מנהלי ומנהלות שירותים חברתיים, בהקשר למתח זה. לצורך כך, הקורס יתמקד בניהול הציבורי החדש, המהווה

את התרגום המעשי של התפיסה הניאו-ליברלית לרבדי הניהול של השירותים החברתיים. נעמוד על היתרונות והחסרונות של הניהול הציבורי החדש, ונבחן את האפשרויות המוצגות בספרות ובמחקר להתמודד עם האתגרים שהניהול הציבורי החדש מציב עבור מקצוע העבודה הסוציאלית, ועבור התפקיד של השירותים החברתיים.

76-7410+76-7411 שינוי מדיניות וניהול שותפויות בקהילה/ד"ר איילת מקרוס

הקורס מיועד לקדם את יכולת הסטודנט לעסוק בסוגיות מדיניות רחבות בארגון שבו הוא עובד ולהקנות לו ידע ומיומנויות כיצד להוביל תהליכי שינוי משמעותיים בארגון או ברמה ארצית סביב תחום העיסוק שלו. הקורס עוסק בכמה נושאים מרכזיים: שינוי מדיניות ארגוני, מקומי וארצי, בניית שותפויות בין ארגוניות ובניית שיתופי פעולה עם המגזר העסקי.

76-7500 סוגיות חברתיות בראי המחקר והתקשורת/ד"ר שירלי בן שלמה

הקורס ינוע בין שלושה צירים: חברה, תקשורת ומחקר ויבחן תופעות חברתיות מוכרות כמו: התעללות בילדים, תרומת איברים, איסור על הפלות ועוד ויראה כיצד הן המחקר והן התקשורת יכולים להוביל להכרה ציבורית בתופעות חברתיות. לצד הדוגמאות שיובאו על ידי המרצה יהיו מעורבים גם הסטודנטים בזיהוי של תהליכים חברתיים דרך התקשורת וילמדו כיצד ניתן לשאול שאלות מחקריות על המציאות החברתית בה אנו חיים.

מושגים תאורטיים בפרקטיקה מתקדמת בעבודה סוציאלית/ד"ר דרורית לוי

מטרת הקורס להקנות ידע תיאורטי, כלים ומיומנויות מתקדמות בתחומי העבודה הסוציאלית הקהילתית, תוך הצגת תפיסות ופעולות להתמודדות עם סוגיות קהילתיות. הקורס בנוי כ"משפך"- מהתיאוריה לפרקטיקה. הסטודנטים ירכשו ידע תיאורטי ואסטרטגיות התערבות קהילתיות לקידום בעיות חברתיות בקהילות ובארגונים.

76-808 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) / פרופ' ליאת אילון

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה. התהליך כולל את בניית שאלת המחקר, חיפוש חומר מחקרי בנושא, כתיבת ההצעה הראשונית. קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זיהוי סוגי מחקר שונים והטיות במחקר כמותני. במהלך הקורס, הסטודנטים יפתחו את שאלת המחקר הראשונית שלהם וילמדו לקשר בין שאלת המחקר למערך המחקר הרצוי. בנוסף, הסטודנטים יתנסו בכתיבה מדעית ובמתן וקבלת משוב.

76-809 שיטות מחקר (למסלול עם תזה) / פרופ' ליאת אילון

הקורס נועד ללוות את הסטודנטים בתהליך כתיבת הצעת התזה והסקירה הספרותית. התהליך כולל קריאה ביקורתית של חומר מחקרי. זיהוי סוגי מחקר שונים והטיות במחקר איכותני. בחירת כלי המחקר וכתיבת פרק המבוא. הקורס מיועד לסטודנטים הכותבים את עבודת התזה. זהו קורס בסיסי המיועד לעזור לסטודנטים לקרוא מחקר באופן בקורתי, להעריך מחקר וליזום ולתכנן מחקר מקורי. בסמסטר זה, הסטודנטים יכירו שיטות מחקר איכותניות, יקבלו ויתנו משוב על פרק המבוא בעבודת התזה.

76-810 שיטות מחקר (למסלול בלי תזה) / ד"ר נעמי ורבלוף-בקר

הקורס נועד להקנות לסטודנטים ידע בסיסי בשיטות המחקר המקובלות במדעי החברה. במסגרת הקורס ילמדו הסטודנטים להכיר מערכי מחקר שונים ושיטות מגוונות לאיסוף נתונים. כמו כן, הסטודנטים ילמדו לקרוא ולהעריך מחקר באופן ביקורתי לוודא את עמידתו של המחקר בדרישות האתיקה המחקרית.

76-811 סמינר תזות (למסלול עם תזה) / פרופ' אורית טאובמן - בן-ארי

מטרות הקורס הן הקניית כלים וקריטריונים לניתוח עבודות מדעיות (הצעות תיזה, תיזות ומאמרים), וכן סיוע וליווי בכתיבת הצעת התיזה, עריכת המחקר וכתיבת עבודת התיזה. בכל אחד מן המפגשים הקבוצתיים יציג סטודנט אחד את הצעת התיזה שלו, או אם הוא בשלב יותר מתקדם – את העבודה שלו, ויקבל פידבק משאר הסטודנטים ומן המרצה.

76-828 דיאלוג קהילתי ורב תרבותיות/ ד"ר חגי אגמון-שניר

הקורס יתמקד במודלים ובגישות מעשיות לדמוקרטיה דליברטיבית (מתדיינת) בקהילות רב-תרבותיות. לאחר מבוא המתמקד בפילוסופיה פוליטית של רב-תרבותיות, בהבנת המודל התיאורטי של התחום הקרוי "דיאלוג קהילתי" ובהבנת ההבדלים בין הגישה האנליטית-תוצאתית לבין הגישה המכילה-יוצרת, נכיר מגוון כלים פרקטיים המסתמכים על הבסיס התיאורטי לעיל: תהליכי קבלת הסכמות רחבות, מרחב פתוח, חקר מוקרי, קפה עולמי, שימוש משתף במדיה חברתית ועוד. בנוסף, נכיר תובנות של כשירות תרבותית בעבודה קהילתית הרלבנטיות לתחום הדיאלוג הקהילתי.

76-829 עבודה סוציאלית מודעת עוני/ד"ר שלומית וייס-דגן

בהשוואה למדינות ה- OECD ישראל בראש סולם העוני והאי שוויון. מטרת הקורס הן להרחיב ולהעמיק את הבנתם של הסטודנטים אודות העוני וחווית החיים בעוני, מורכבות התופעה וגורמיה. קורס נכיר תיאוריות שונות ופרספקטיבות שונות להבנת העוני. כמו כן, נדון ונעמיק באסטרטגיות ההתמודדות של האנשים החיים בעוני לצד דרכי הסיוע של העובדים הסוציאליים בהתמודדות זו. צעד ראשון להתמודדות עם היקף ועומק העוני בישראל הוא ההכרה בעוני כבעיה חברתית ולא כבעיה פרטנית או מגזרית. בקורס נחבר תיאוריה לפרקטיקה מעשית באמצעות הבנת הגישות השונות כלפי עוני ובהרחבת הידע בפרדיגמה של עבודה סוציאלית מודעת-עוני. השיעורים יתבססו על קריאה שוטפת של חומר עיוני ועל דיון ודיאלוג אקטיבי בכיתה.

76-833 אסטרטגיות, מיומנויות ועקרונות בניהול א' / ד"ר מירב יצחק הלוי

קורס זה נועד להקנות ידע תיאורטי ומעשי בתחום מיומנויות הניהול בעידן המודרני. הקורס יסייע לכם/ן להבין את מורכבות העולם הניהולי בעבר והיום, הציפיות מנושאי התפקיד הניהולי בארגון והכלים המגוונים כדי לממש ציפיות אלה. הקורס יתמקד במספר נושאים מתוך עולמו/ה של המנהל/ת בארגון. בכל נושא נחשף לידע תיאורטי, מחקרי ומעשי החיוניים לבניית תהליכי ניהול אפקטיביים. נושאים מרכזיים שיידונו בקורס הינם התפתחות תחום הניהול והבנת מושגי יסוד, תקשורת ארגונית, תהליכי קבלת החלטות, ומבנים ארגוניים.

76-834 אסטרטגיות, מיומנויות ועקרונות בניהול ב' / ד"ר מירב יצחק הלוי

קורס זה נועד להקנות ידע תיאורטי ומעשי בתחום מיומנויות הניהול בעידן המודרני. הקורס יסייע לכם/ן להבין את מורכבות העולם הניהולי בעבר והיום, הציפיות מנושאי התפקיד הניהולי בארגון והכלים המגוונים כדי לממש ציפיות אלה. הקורס יתמקד במספר נושאים מתוך עולמו/ה של המנהל/ת בארגון. בכל נושא נחשף לידע תיאורטי, מחקרי ומעשי החיוניים תהליכי ניהול אפקטיביים. נושאים מרכזיים שיידונו בקורס הינם מוטיבציה בארגון, תרבות ארגונית וחשיבותה, ניהול לחצים בארגון, היבטים אסטרטגיים נבחרים של הגדרת חזון וייעוד, ניתוח סביבות ארגוניות, יצירת ערך, ובקרה ארגונית.

76-7403 שיווק חברתי ואסטרטגיות שכנוע/ד"ר איילת מקרוס

השיווק החברתי הוא תחום מרכזי ומשמעותי בעבודתו של העובד הסוציאלי הקהילתי. הוא נדרש לשווק תכניות קהילתיות ללקוחות, לאנשי מקצוע, לקובעי מדיניות ולגופים כלכליים. תהליכי הפרטה וריבו העמותות יוצרות תחרות על אותם קהלי יעד ודורשות מיומנויות ביצירת בידול והדגשת התועלת הייחודית. בנוסף, אנו בעידן של

הצפה במסרים חזותיים והצורך לדבר בשפה עכשווית, לבלוט ולתפוס "במה" הול וגובר. קורס זה יספר ידע וכלים חינויים בשיווק חברתי.

76-7406+76-7407 מיקרו-מיקרו בעבודה סוציאלית/ד"ר אילה אליהו

ההתערבויות המקצועיות בעבודה הסוציאלית נעות על הרצף בין מיקרו למקרו, והיו אמורות להיות, באופן אידיאלי, מאוחדות שכן נבעו מאותו החזון. הן נוגעות לרמות שונות של זיהוי בעיה ודרכי התערבות לפתרונה, ועל-כן הן מספקות פרספקטיבות טבעיות ומשלימות. יחד עם זאת, ניתן לראות שקיים מתח מובנה עד קיטוב בין מתודות ההתערבות השונות, הבא לידי ביטוי בספרות המקצועית, בתפיסות החינוך וההכשרה למקצוע ואף בעשייה המקצועית בשטח.

מטרת הקורס היא לבחון, להעמיק ולהרחיב את תפיסת המקצוע (תיאורטית ופרקטית), ולפתח מסוגלות לתכנן תוכנית התערבות כוללתית ורב מתודית. בתכני הקורס נבסס ונעמיק בגישות קלאסיות כוללניות בעבודה סוציאלית, נעמוד על הגורמים וביטוי המתח בין המתודות הן באקדמיה והן בשדה; נכיר גישות מגשרות בין מיקרו למקרו, נדון במודלים המשלבים מתודות שונות של התערבות, כמו: הטיפול הבו-זמני וכיצד התערבות קבוצתית יכולה למנף שינוי בקהילה ועוד. במהלך הקורס הסטודנטים יציגו בקבוצות קטנות סוגיות מרכזיות בהיבט תיאורטי ויישומי ויידרשו לכתיבת עבודה מסכמת אישית.

76-948 סוגיות בהתערבות מבוססת ראיות/ד"ר נעמי ורבלוף-בקר

בשנים האחרונות גוברים הקולות הדורשים כי העשייה בעבודה סוציאלית, לצד מקצועות אחרים, תהיה מבוססת על ידע אמפירי אודות שיטות התערבות יעילות. לשם כך, יש צורך מתמיד ביצירת בסיס ידע מקצועי התורם למומחיותם של העובדים הסוציאליים. הקורס מיועד לסייע לסטודנטים לשאול שאלות מהשדה המקצועי כך שניתן יהיה לענות עליהן באופן מחקרי. הסטודנטים ילמדו לזהות את הראיות הטובות ביותר על מנת לענות על השאלות המקצועיות ולהעריך ראיות אלו באופן ביקורתי. כמו כן, ילמדו הסטודנטים כיצד להסתייע במחקרים בתחום מדעי החברה כבסיס לקבלת החלטות לגבי תכנון פרקטיקה מקצועית והערכתה.

76-949 הצוות כקבוצה קטנה / ד"ר ניווין עלי סלאח דראושה

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנט הבנה תיאורטית ומעשית של עבודה בצוות וראייתו כקבוצה קטנה. בקורס יוצגו מודלים שונים לעבודה בצוותים, ונעסוק בהערכת תפוקות ויעילות של צוותים. בין הנושאים המרכזיים, צוותים בארגון, הצוות כקבוצה קטנה, יעילות צוותים ונדון בדילמות המתעוררות סביב נושאים אלו.

76-951+76-950 סמינריון ופרקטיקום ניהול בארגונים חברתיים / ד"ר רנה בינה

תחום הניהול בעבודה סוציאלית מתפתח מאוד בשנים האחרונות במגוון מסגרות חברתיות (כגון רווחה, סיעוד, בריאות ובריאות הנפש) ומנהלים נדרשים להתמודד עם מצבים מגוונים ומורכבים בכדי להצליח במשימותיהם. בנוסף, עובדים סוציאליים לא מעטים מוצאים עצמם מקודמים למשרות ניהוליות ללא רקע מעמיק בתחום הניהול. קורס זה יעסוק בסוגיות הרלוונטיות לעבודת המנהל העובד הסוציאלי ויסייע להעמיק ולבסס את ידיעותיהם ומיומנותיהם של הסטודנטים בתחום הניהול. כמו כן הקורס יסייע בגיבוש הזהות האישית הניהולית ויאפשר התפתחות מקצועית בתחום הניהול. הקורס יורכב מהרצאות פרונטליות, דיונים ביחס לדילמות ולסוגיות שונות, תיאורי וניתוחי מקרה, תרגולים, ופרזנטציות של הסטודנטים. במסגרת הפרקטיקום נעסוק בתכנים שיועלו על ידי הסטודנטים מניסיונם בשטח.

76-7512 שיטות מחקר איכותניות (למסלול עם תזה) / ד"ר איילת אורג

מטרת הקורס להקנות תפיסה מקיפה ואינטגרטיבית של מחקר איכותני, תוך היכרות מעמיקה עם העולמות התאורטיים והפילוסופיים של סוגות נבחרות במחקר האיכותני. היעד המרכזי של הקורס – הרחבת הידע התאורטי על מחקר איכותני וכיצד פרקטיקות מחקריות שונות (כגון אופן שאלת המחקר, טכניקת הריאיון ומיקומו של המראיין וכדומה) מבוססת וקשורה לתאוריה של סוגת המחקר.

76-7513 שיטות מחקר איכותניות ב (למסלול עם תזה) / ד"ר עדי ברק

קורס זה הינו קורס מתקדם בשיטות מחקר איכותניות ומיועד ללוות את הסטודנטים בשלבי איסוף הנתונים, ניתוח וכתובת המחקר. יינתן דגש מיוחד על הדרכים ועל האתגרים בנייתוח הנתונים וכתובתם.

76-7514+76-7515 סטטיסטיקה ועיבוד נתונים (למסלול עם תזה) / ד"ר דן רמון

הקורס יעסוק בהקניית כלים בסיסיים ומתקדמים בסטטיסטיקה תיאורית והיסקית, וביכולת ליישם כלים אלו בניתוח נתוני מחקר וכתובת פרקי שיטה ותוצאות בעבודת מחקר כמותית. במהלך הקורס הסטודנטים ילמדו ליצור שאלוני מחקר מקוונים, לערוך עיבוד נתונים ראשוני ולבצע ניתוחים סטטיסטיים פשוטים ומורכבים בתכנת SPSS.